

■ Τι προβληματίζει τον κ. Γ. Παπανδρέου και γιατί ως τώρα απέχει από τη δημόσια συζήτηση περί εκλογικού νόμου

«Η Κεντροαριστερά δεν θα προκύψει από συμφωνίες κορυφής»

Της **ANNYS ΠΟΔΗΜΑΤΑ**

Το θέμα της συγκρότησης ενός κεντροαριστερού πόλου – και σε κυβερνητικό επίπεδο – το οποίο (επαν)ήλθε στο προσκήνιο με πρωτοβουλία του Γραμματέα της ΚΕ του ΠΑΣΟΚ κ. Κ. Λαλιώτη κυριάρχησε στην πολιτική επικαιρότητα τις τελευταίες εβδομάδες, με παρεμβάσεις όλων σχεδόν των κορυφαίων στελεχών του κυβερνώντος κόμματος, όπως και των κομμάτων της Αριστεράς. Ολων, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, οι οποίες, εφόσον πρόκειται για ένα στέλεχος με προταγωνιστικό ρόλο και λόγο στις διεργασίες που συντελούνται στους κόλπους της κυβερνητικής παράταξης, έχουν μια ιδιαίτερη σημασία.

Η «απουσία» του υπουργού Εξωτερικών και μέλους του ΕΓ του ΠΑΣΟΚ κ. Γ. Παπανδρέου από αυτή την πρώτη, δημόσια ανταλλαγή απόψεων για τον διάλογο και τη συνεργασία με την Αριστερά, όπως και για την αλλαγή – επί το αναλογικότερον – του εκλογικού νόμου, είναι συνειδητή και όχι τυχαία.

Υπέρμαχος του διαλόγου με την Αριστερά, από θέση αρχής, ο κ. Παπανδρέου έχει μια διαφορετική αντίληψη «επί της διαδικασίας». Θεωρεί δηλαδή, όπως σημειώνει σε συνομιλία του με «Το Βήμα», ότι για να έχει πιθανότητες επιτυχίας ένα τέτοιο εγχείρημα και να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας «πρέπει να έρθει σε συνέχεια διεργασιών που θα γίνουν από τη βάση προς την κορυφή» και όχι να είναι αποτέλεσμα «συμφωνιών κορυφής» τις οποίες καλούνται να υλοποιήσουν στη συνέχεια οι κομματικές βάσεις.

Ο υπουργός Εξωτερικών εκφράζει τον προβληματισμό του για το γεγονός ότι η πρόταση διαλόγου και συνεργασίας με την Αριστερά «δεν έχει αποτελέσει ως σήμερα αντικείμενο συζήτησης στα όργανα και πολύ περισσότερο στη βάση του Κινήματος», ούτως ώστε να προσδιορισθεί μέσα από μια γόνιμη ανταλλαγή απόψεων και το περιεχόμενό της. Αποτέλεσμα να δίνεται η εντύπωση ότι «το ζητούμενο δεν είναι τόσο η αναζήτηση προγραμματικών και πολιτικών συγκλίσεων» αλλά μια «στενά εκλογική» – και άρα συγκυριακή – συνεργασία, ενώ ταυτόχρονα παραμένουν σε «ρόλο θεατή» σημαντικές δυνάμεις του προοδευτικού χώρου.

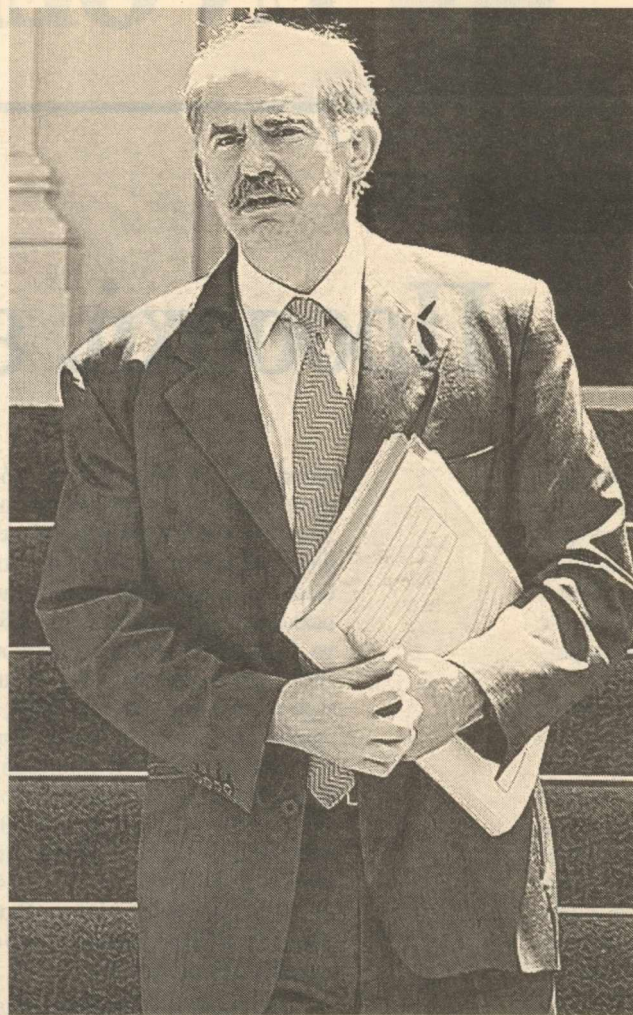
Όπως ο ίδιος σημειώνει, οι ραγδαίες αλλαγές που έχουν

συντελεσθεί τα τελευταία 20 χρόνια στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως έχουν αναδείξει νέα ζητήματα και νέα προβλήματα – όπως οι πολιτικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνέπειες της παγκοσμιοποίησης, το περιβάλλον, τα νέα μεταναστευτικά ρεύματα, το διεθνές οργανωμένο έγκλημα, τα ανθρωπίνια και μειονοτικά δικαιώματα, η θέση των ξένων στις δυτικές κοινωνίες, η λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών ή, ακόμη, η συνεχιζόμενη περιθωριοποίηση του λεγόμενου Τρίτου Κόσμου – τα οποία, μαζί με πιο «παραδοσιακά» θέματα, όπως η ανεργία αλλά και τα ζητήματα της εξωτερικής πολιτικής, για να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά προϋποθέτουν ευρύτερες κοινωνικές και πολιτικές συναινέσεις.

«Η πραγματική πρόκληση που έχουμε μπροστά μας σήμερα είναι να ανοίξουμε έναν

διάλογο γύρω από αυτή τη θεματολογία, η οποία άλλωστε είναι και η μόνη που μπορεί να κινητοποιήσει όχι μόνο τα κόμματα αλλά ολόκληρο το προοδευτικό κίνημα, τους ανέκδοτους, τη διανοήση και οποιαδήποτε μορφή έκφρασης της κοινωνίας των πολιτών» εξηγεί ο υπουργός Εξωτερικών. Και προσθέτει ότι οι συζητήσεις γύρω από μια ενδεχόμενη συνεργασία, στο κυβερνητικό επίπεδο, θα πρέπει να ακολουθήσουν σε ένα επόμενο στάδιο – εφόσον διαπιστωθεί η ύπαρξη προγραμματικών συγκλίσεων ή, έστω, κάποιου «κοινού εδάφους» – και όχι να τίθενται ως «προσπειρούμενο» του διαλόγου με την Αριστερά.

Την ίδια ακριβώς άποψη έχει ο κ. Παπανδρέου και για την αλλαγή του εκλογικού νόμου. Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει, το θέμα αυτό «δεν μπο-



ρεί και δεν πρέπει να αντιμετωπισθεί με εκλογικιστικές λογικές», με στόχο «να απανηθούν ανάγκες μιας συγκεκριμένης συγκυρίας», αλλά να έρθει ως αποτέλεσμα ενός γόνιμου και σοβαρού προβληματισμού για τη βελτίωση της δημοκρατικής έκφρασης της κοινωνίας και της λειτουργίας του πολιτικού συστήματος, σε πιο

μόνιμη βάση. «Η αλλαγή του εκλογικού νόμου δεν μπορεί να συνιστά πολιτική πρόταση. Η πολιτική πρόταση πρέπει να είναι αποτέλεσμα των συγκλίσεων που θα διαπιστωθούν στο πλαίσιο ενός διευρυμένου διαλόγου, οι οποίες θα πρέπει να εκφράζονται (και) διά του εκλογικού νόμου», λέει ο υπουργός Εξωτερικών, κα-

Ο κ. Γ. Παπανδρέου θεωρεί ότι με τη διαδικασία που έχει ως τώρα ακολουθηθεί δίνεται η εντύπωση πως «το ζητούμενο δεν είναι τόσο η αναζήτηση προγραμματικών και πολιτικών συγκλίσεων» όσο μια «στενά εκλογική» – και άρα συγκυριακή – συνεργασία

θιστώντας σαφές ότι οι παρατηρήσεις του αφορούν και την αξιωματική αντιπολίτευση, της οποίας η αρνητική αντίδραση – στην πρόταση αλλαγής του εκλογικού νόμου – αντικατοπτρίζει επίσης «μικροκομματικές λογικές».

Σε ό,τι αφορά αυτή καθαυτή την προοπτική συγκρότησης ενός κεντροαριστερού κυβερνητικού συνασπισμού, ο κ. Παπανδρέου είναι θετικός, εφόσον προηγηθεί ένας ουσιαστικός διάλογος από τον οποίο θα προκύψουν συγκλίσεις επί συγκεκριμένων ζητημάτων. Και αυτό γιατί θεωρεί ότι η συγκρότηση ενός κυβερνητικού συνασπισμού «δεν είναι αυτοσκοπός» και ότι το μείζον – υπό το φως και της «ιταλικής εμπειρίας» – είναι «να μπορεί ο συνασπισμός αυτός να κυβερνά αποτελεσματικά και να προωθεί λύσεις».

«Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι μια κυβέρνηση κρίνεται από την απήχηση και την αξιοπιστία του πολιτικού της λόγου και όχι από το αν τη συγκροτούν ένα, δύο ή πέντε κόμματα» τονίζει χαρακτηριστικά ο κ. Παπανδρέου.

ΑΠΟΨΗ

Τα περί «δεξιάς παρενθέσεως» και η ομολογία ήπιας

Του ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗ

ΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ που ακούγεται τελευταία, το οποίο θα επιτρέψει στο ΠΑΣΟΚ να επανέλθει στην εξουσία στις μεθεπόμενες εκλογές, λόγω αδυναμίας εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας το 2005, βασίζεται σε δύο σταθερές. Πρώτον, ότι το ΠΑΣΟΚ θα χάσει τις επόμενες εκλογές. Και, δεύτερον, ότι θα κερδίσει τις μεθεπόμενες με ένα νέο, επί το αναλογικότερον, εκλογικό σύστημα που θα επιτρέψει τον σχηματισμό ευρύτερου κυβερνητικού κεντροαριστερού συνασπισμού.

Αλλά η μεν πρώτη σταθερά είναι βέβαιη και καθομολογείται πια και από το ίδιο το ΠΑΣΟΚ, αφού επεξεργάζεται από σήμερα σενάρια «επιστροφής» στην εξουσία. Η δε δεύτερη είναι αβέβαιη, αφού απαιτεί το άθροισμα σειράς προϋποθέσεων για να πετύχει, σε ένα εξίσου αβέβαιο και μάλιστα μακρινό μέλλον.

Κατ' αρχήν η δημοσιοποίηση αυτού του σχεδίου δημιουργεί την πεποίθηση πια σε όλους ότι το ΠΑΣΟΚ θα χάσει τις εκλογές, κάτι που και το ίδιο πια αναγνωρίζει ως αναπόφευκτο. Οποία όμως ομολογία! Είναι πεποίθηση ήπιας. Με συνέπεια όχι μόνο να προκαλείται στους οπαδούς του ηττοπάθεια αλλά και να παρασύρεται μια μάζα αναποφάσιστων προς τον νικητή.

Ο κ. Μιχάλης Λιάπης είναι βουλευτής Αθηνών της ΝΔ.

Ταυτόχρονα, αποβλέποντας στο να διαβρώσει το ηθικό της ΝΔ και να αποθαρρύνει τον λαό να την ψηφίσει, πέφτει στην παγίδα που στήνει το ίδιο αφού τινάζει στον αέρα κάθε προοπτική νίκης για τις επόμενες εκλογές. Γιατί ουδείς – ούτε ο πλέον φανατικός οπαδός – πιστεύει πια ότι με τον σημερινό εκλογικό νόμο το ΠΑΣΟΚ έχει μεγάλες πιθανότητες να κερδίσει τις εκλογές.

Από την άλλη, η όλη δομή σκέψης για τη διαχείριση της ήπιας τους μετά τις εκλογές πάχει πολλαπλώς: μετατρέπουν τους ευσεβείς πόθους τους σε πραγματικότητα, συγχέουν το εφικτό με το ευκαίριο και χιτίζουν πάνω σε υποθέσεις σε επάλληλες προϋποθέσεις.

Κατ' αρχήν ξεκινούν από μια υπόθεση που θεωρούν δεδομένη, ότι δηλαδή δεν θα εκλεγεί Πρόεδρος της Δημοκρατίας το 2005. Από τη στιγμή όμως που ουδείς γνωρίζει τις δυνάμεις των κομμάτων που θα προκύψουν από τις επόμενες εκλογές, είναι μια άκρως αβάσιμη υπόθεση. Θεωρούν βέβαιον ότι το ΠΑΣΟΚ θα εκλέξει 120 βουλευτές για να μπλοκάρει την εκλογή; Και αν δεν εκλέξει, που είναι και το πιθανότερο, είναι βέβαιον ότι θα συνεργαστούν μαζί του τα μικρά κοινοβουλευτικά κόμματα; Θα τα συμφέρει; Θα τα συμφέρει να χρεωθούν την ευθύνη ότι βάζουν τον τόπο σε περιπέτεια αστάθειας και συνεχών εκλο-

γών, ενάντια στην εκπεφρασθείσα βούληση του λαού; Και αν κάποιο αριστερό κόμμα, ο Συνασπισμός π.χ., δεν κατορθώσει να μπει στη Βουλή, θεωρούν βέβαιον ότι το ΚΚΕ θα συνεργαστεί, όταν μάλιστα το ΠΑΣΟΚ το κατοχυρώσει τόσο χρόνια, ή θα αδράξει τη μοναδική ευκαιρία να το «κομματιάσει» για να παίξει τον ρόλο του μόνου εκπροσώπου της μεγάλης Αριστεράς στην Ελλάδα; Ή – γιατί όχι; – ακόμη και να συναινέσει στην εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας προερχομένου από την ευρύτερη Αριστερά, όταν μάλιστα η πολιτική του «μειοψηφίας» έχει γκρεμίσει τις διαχωριστικές γραμμές. Πολλά λοιπόν «αν», «ίσως» και «εφόσον» που καθιστούν κάθε πρόβλεψη παρακινδυνευμένη.

Στη συνέχεια κάνουν λόγο – και όνειρα – για αλλαγή του εκλογικού νόμου. Είναι όμως βέβαιον ότι η παρούσα Βουλή θα ψηφίσει απλή αναλογική όταν οι μισοί από τους κυβερνητικούς βουλευτές δεν θα επανεκλεγούν με αυτό το σύστημα; Γιατί λοιπόν να «αυτοκτονήσουν» πολιτικά, όταν μάλιστα αυτή η ψήφος τους θα είναι και η σωτηρία εκείνων που απεχθάνονται περισσότερο, της σημερινής δηλαδή κυβερνητικής ελίτ του ΠΑΣΟΚ;

Αλλά και αν ψηφισθεί τελικά η απλή αναλογική – ένα σύστημα-δυναμίτης για τη συνοχή των πολυτασικών κομ-

μάτων –, είναι εξίσου αβέβαιον ότι το ΠΑΣΟΚ θα παραμείνει ενωμένο.

Αλλά και αν ψηφιστεί η αναλογική και παραμείνει το ΠΑΣΟΚ ενωμένο, είναι λίαν αβέβαιον αν θα συμψηφθεί «λαϊκό μέτωπο». Κάτω από ποιες προϋποθέσεις; Ποιες θα είναι οι κοινές πολιτικές σε κόμματα που οι μεταξύ τους διαφορές είναι τεράστιες;

Αλλά και αυτό αν συμβεί, είναι βέβαιον ότι αυτό το ετερογενές κράμα θα κερδίσει την πλειοψηφία του λαού; Και πώς θα κυβερνήσει; Ο λαός όμως απεχθάνεται την αβεβαιότητα. Και απορρίπτει σενάρια αστάθειας. Η δε ψήφος δεν είναι απλώς άθροισμα των δυνάμεων των κομμάτων. Γιατί η κάθε συγκυρία και το κάθε εκλογικό σύστημα δημιουργούν διαφορετική ψυχολογία στον πολίτη. Και διαφορετική δυναμική. Ο εφιάλης της ακυβερνησίας είναι βέβαιον ότι θα επηρεάσει την κοινωνία. Προκαταλήψεις χρόνιες θα γκρεμισθούν. Συντηρητικά αντανάκλαστα θα αναπτυχθούν. Και ερμαφρόδιτες λύσεις θα απορριφθούν.

Η ΝΔ λοιπόν πρέπει να αισθάνεται σίγουρη σήμερα. Κανένα σενάριο περί «δεξιάς παρενθέσεως» δεν την απειλεί. Γιατί προβάλλει στον λαό ως η μόνη συνεκτική και αξιόπιστη δύναμη που μπορεί να κυβερνήσει. Είναι δύναμη σταθερότητας. Εγγύηση ομαλότητας.